

Jan Černocho
„Poznej sám sebe!“
(bakalářská práce)

Posudek vedoucího práce

Předkládaná práce je věnována problematice sebepoznání v Platónových dialozích *Alkibiadés I* a *Faidros*. Jejím cílem je ukázat, že sebepoznání v Platónově filosofii otvírá cestu nejen k základním etickým a kosmologickým otázkám, ale také k fundamentálním ontologickým problémům, mezi nimiž má ústřední roli vztah různých typů celku a vztah totožnosti a různosti.

Takto náročný úkol mohl být vcelku pochopitelně splněn pouze velmi částečně. Hlavní předností práce je autorova schopnost spojit dobrou znalost a porozumění primárnímu textu se samostatnými spekulativními úvahami, které se nebojí hloubek a které otvírají velmi obecné a základní filosofické otázky. V tomto ohledu se práci skutečně podařilo ukázat, v jakém smyslu je možné chápat sebepoznání jako centrální téma Platónovy filosofie, zároveň však vypracovat několik velmi zajímavých otázek, které se mohou stát vodítkem dalších rozsáhlých zkoumání. Jan Černocho tak sice možná nepředložil skvělou bakalářskou práci, ale nabídl v mnohém ohledu slibný text, který prokazuje nejen jeho filosofické nadání, ale také schopnost nechat se vést fundamentálními filosofickými problémy a osvojit si alespoň částečně některé nástroje a zdatnosti potřebné k jejich promýšlení.

Po formální stránce je práce na slušné úrovni a osvědčuje, že autor ovládá příslušné odborné kompetence. Celková výstavba práce však mohla výrazně jasnější. Také po jazykové stránce je práce zvláštním způsobem dvojznačná: na jedné straně v ní nalezneme pasáže psané velmi kultivovaným jazykem, který svědčí o pečlivém promýšlení tematizovaných problémů, na jiných místech je však jazyk práce značně těžkopádný a vyžadoval by výraznější stylistické úpravy.

Cosí analogického platí také o projasněnosti a návaznosti jednotlivých autorových myšlenkových kroků: ponor do spekulativní hloubky a vnímavost k bohatství Platónova textu jde bohužel někdy ruku v ruce s jakousi překombinovaností, nedostatkem odstupu od některých tvrzení a absencí kritické diskuse vlastní interpretace.

Jedno z míst, kde se tyto nedostatky podle mého názoru projevují nejjasněji, se týká vztahu duše, ideje totožnosti a toho, co označuje řecký výraz „*auto to auto*“ (str. 18-22). Přiznám se, že některým krokům stále (po mnoha velmi zajímavých diskusích s Janem Černochem) nerozumím. Bylo by dobré, kdyby se autor v rámci obhajoby pokusil stručně a v sevřené podobě odpovědět na otázku, zda a případně v jakém smyslu existuje „ideja samosti“, a pokud ano, jak se liší od „ideje totožnosti“ a jak se k těmto idejím má duše.

Nejsem si jist, zda hlavním rozdílem mezi Alkibiadovou a Sókratovou láskou v dialogu *Alkibiadés I* je skutečně jejich „předmět“ (v případě Alkibiada „lid“, v Sókratově případě pak „jednotlivec“), jak by mohlo z některých autorových formulací vyplývat (např. str. 7). S tím souvisí významnější otázka: co přesně vlastně podle Jana Černocho míní slovem „jednotlivec“? Nebo přesněji: jaký je vztah mezi „jednotlivcem“, duší, tělem a ideou „samosti“? Chápu, že takovéto otázky nelze snadno odpovědět, natož v rámci bakalářské práce. V textu by však neměla chybět jejich explicitní reflexe.

Velmi zajímavá je autorova snaha ukázat, že ze samopohybu duše je možné vyvodit její vnitřní diferenciaci. Osobně s k tomuto názoru také kloním, domnívám se však, že Jan Černocho krok od samopohybu k vnitřní diferenciaci duše činí až příliš snadno. Byl by

schopen ukázat, v čem je takovýto přechod problematický, případně jaké další předpoklady by vyžadoval?

Z výše řečeného je zřejmé, že není snadné bakalářskou práci Jana Černochoa jednoznačně klasifikovat. Některé její stránky jsou skutečně „vynikající“, jiné pouze „dobré“ (a někdy je k tomu dokonce zapotřebí značně přivíít zrak). Celkově se však podle mého soudu jedná o nadprůměrnou a slibnou bakalářskou práci, kterou (podle výsledku obhajoby, včetně schopnosti jasně a stručně, byť pochopitelně pouze částečně odpovědět na výše položené otázky) navrhuji hodnotit „**výborně**“ či „**velmi dobře**“.

V Praze, 12. února 2012

Štěpán Špinka